

6 Skattskyldighet för fysiska personer och dödsbon

3–4 kap. IL
prop. 1999/2000:2, del 2 s. 50–67
SOU 1997:2, del II s. 34–47

Sammanfattning

Skattskyldigheten är antingen obegränsad (omfattar alla inkomster, se 3 kap. 8 § IL) eller begränsad (omfattar endast vissa inkomster, se 3 kap. 18–20 §§ IL). Avgörande för om en fysisk person är skattskyldig i obegränsad eller begränsad utsträckning är i huvudsak bosättningen.

6.1 Obegränsat skattskyldiga

Obegränsat skattskyldiga är följande personer.

1. Den som är bosatt i Sverige.
2. Den som stadigvarande vistas i Sverige.
3. Den som har väsentlig anknytning till Sverige och tidigare varit bosatt här.

Punkterna 1–3 gäller inte personer med anknytning till utländsk stats beskickning eller konsulat, som är begränsat skattskyldiga enligt 17 § 2–4 (avsnitt 6.2).

I p. 3 åsyftas personer som tidigare varit bosatta eller stadigvarande vistats här.

6.1.1 Svenska diplomater

Svensk medborgare som tillhör svensk beskickning hos utländsk stat, svensk permanent delegation hos mellanstatlig organisation eller svenskt karriärkonsulat eller i övrigt ingår i beskickningens, delegationens eller konsulatets personal och som på grund av sin tjänst vistas utomlands är obegränsat skattskyldig. Detta gäller även den skattskyldiges make och barn under 18 år, om maken eller barnet bor hos denne och är svensk medborgare.

6.1.2 Personal vid Europeiska universitetsinstitutet

I paragrafen redogörs för under vilka förutsättningar personalen vid Europeiska universitetsinstitutet samt makar och barn till sådana anställda är obegränsat skattskyldiga.

6.1.3 Tjänstemän och andra personer anknutna till EU

I artikel 14 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier till fördraget den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna (det s.k. Fusionsfördraget) finns bestämmelser om var gemenskapernas tjänstemän och andra berörda personer ska anses bosatta.

6.1.4 Väsentlig anknytning

Om en person som varit bosatt i Sverige har väsentlig anknytning hit avgörs på följande kriterier;

- om han är svensk medborgare,
- hur länge han var bosatt här,
- om han inte varaktigt är bosatt på en viss utländsk ort,
- om han vistas utomlands för studier eller av hälsoskäl,
- om han har en bostad här som är inrättad för åretruntbruk,
- om han har sin familj här,
- om han bedriver näringsverksamhet här,
- om han är ekonomiskt engagerad här genom att äga tillgångar som, direkt eller indirekt, ger honom ett väsentligt inflytande i näringsverksamhet här,
- om han har en fastighet här och
- liknande förhållanden.

Den som är svensk medborgare eller som under minst tio år varit bosatt eller stadigvarande vistats här, anses ha väsentlig anknytning hit, om han inte visar att han inte har en sådan anknytning. Tiden för bevispresumtionen utgör fem år.

6.2 Undantag från skattskyldighet

6.2.1 Undantag från skattskyldighet vid vistelse utomlands

Dessa bestämmelser behandlas i Handledningen för internationell beskattning (SKV 352).

6.2.2 Undantag från skattskyldighet för anställda vid utländsk stats beskickning eller konsulat

Dessa bestämmelser behandlas i Handledningen för internationell beskattning (SKV 352).

6.2.3 Undantag från skattskyldighet för medlemmar av kungahuset

För anslag som anvisas av staten är medlemmar av kungahuset inte skattskyldiga.

6.3 Begränsat skattskyldiga

Som begränsat skattskyldiga anges följande personer.

1. Den som inte är obegränsat skattskyldig.
2. Den som inte är svensk medborgare och tillhör utländsk stats beskickning eller karriärkonsulat i Sverige eller i övrigt ingår i beskickningens eller konsulatets personal. En ytterligare förutsättning är att den begränsade skattskyldigheten förelåg när han kom att tillhöra beskickningen, konsulatet eller dess personal.
3. Make och barn under 18 år till en sådan person som avses i 2., om maken eller barnet bor hos denne och inte är svensk medborgare.
4. Den som är personlig tjänare hos en sådan person som avses i 2., om han bor hos denne och inte är svensk medborgare.

6.3.1 Innebörden av begränsad skattskyldighet

Vad den begränsade skattskyldigheten innebär behandlas närmare i Handledningen för internationell beskattning (SKV 352).

6.4 Skattskyldighet enligt andra lagar

I följande lagar finns bestämmelser om ytterligare skattskyldighet:

1. Lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

2. Lagen (1991:591) om särskild inkomstkatt för utomlands bosatta artister m.fl.
3. Kupongskattelagen (1970:624).
4. Dessa lagar behandlas också i Handledningen för internationell beskattning (SKV 352).

6.5 Skattskyldighet för överlåtna pensioner och periodiska inkomster

Om en make överlåter en pensionsförsäkring eller en rätt enligt pensionssparavtal genom bodelning under äktenskapet utan att det pågår något mål om äktenskapsskillnad, kvarstår skattskyldigheten för överlåtaren under hela dennes livstid för de pensionsbelopp som betalas ut. Detta gäller dock inte, om överlåtaren skulle ha haft rätt att dra av för periodiskt understöd om han hade lämnat sådant. Beträffande rätten till avdrag för periodiskt understöd, se avsnitt 10.3.

Överlåter någon sin rätt till periodiskt understöd eller liknande periodisk inkomst, kvarstår skattskyldigheten hos överlåtaren för utfallande belopp. Skulle överlåtaren ha haft rätt att dra av beloppet antingen såsom utgift för att förvärva eller bibehålla inkomster eller som periodiskt understöd, om han hade betalat ut det, övergår dock skattskyldigheten på förvärvaren. Om överlåtaren är ett svenskt handelsbolag gäller dessa bestämmelser för delägarna.

6.6 Skattskyldighet för dödsbon

6.6.1 Dödsåret

Dödsboet inträder i den dödes skattemässiga situation. Under dödsåret beskattas dödsboet efter samma regler som skulle ha gällt för den avlidne (4 kap. 1 § IL)

6.6.2 Senare beskattningsår

För ett dödsbo efter en vid sin död obegränsat skattskyldig person tillämpas för beskattningsår efter dödsåret de bestämmelser som gäller för obegränsat skattskyldiga fysiska personer, såvida det inte finns särskilda bestämmelser för dödsbon. För den tiden har dödsbon t.ex. inte rätt till grundavdrag (63 kap. 2 § 2 st. IL).

Dödsbon efter en person som var begränsat skattskyldig vid sin död behandlas som utländskt bolag (4 kap. 3 §).